

AFETLERDE UYGULANACAK REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ YÖNERGESİ

Tebliğler Dergisi : EKİM 1999/2505

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HÜKÜMLER

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı, afet bölgesinde yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin olağanüstü durum nedeniyle ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması ve sorunların çözümünde etkin bir şekilde planlama ve koordinasyonun yapılması ile ilgili iş ve işlemleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönerge, afet bölgesinde yer alan illerdeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin işleyişine ait hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönerge;

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 4306 sayılı Kanun, 4123 sayılı Afet Yasası, 01.09.1999 tarih ve 23800 sayılı Afetlerle İlgili Yetki Kararnamesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede geçen;

- Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- Genel Müdürlük: Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- İl Millî Eğitim Müdürlüğü: İlerdeki her derece ve türdeki okulların eğitim-öğretiminden sorumlu Millî Eğitim Müdürlüğünü,
- İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü: İlçedeki her derece ve türdeki okulların eğitim-öğretiminden sorumlu Millî Eğitim Müdürlüğünü,
- Merkez Müdürlüğü: Rehberlik ve araştırma merkezi müdürlüğünü,
- Rehber Öğretmen: Rehberlik ve araştırma merkezlerinde ve okullarda görev yapan rehber öğretmenleri,
- Öğretmen: Her derece ve türdeki okul ve kurumlarda görev yapan sınıf ve branş öğretmenini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Amaçlar ve Genel Esaslar

Amaçlar

Madde 5- Bu Yönerge ile;

- Bölgedeki yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere yaşanan afet dolayısıyla oluşan korku, kaygı gibi bireyin ruh sağlığını etkileyen olumsuz koşullar sonrası psikolojik destek sağlanması,
- Bölgedeki yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin psikolojik, eğitsel ve sosyal açıdan desteklenerek günlük yaşama hızla uyumlarının sağlanması,
- Oluşturulacak eylem plânlarının uygulanması için gerekli koşulların hızla sağlanması,
- Yaşanan afetin boyutlarından dolayı, olağan durumdaki usul ve esaslar yerine, bölgedeki olağan dışı koşullar göz önünde bulundurularak görev, yetki ve sorumlulukların daha etkili yürütülmesinin sağlanması,

e) Afet sonrası koşullar nedeniyle yapılacak çalışmalarda yer, zaman ve imkân gözetmeksizin görevin sürekliliğinin sağlanması için gerekli psiko-sosyal ortamın yaratılması,

f) Afet sonrası oluşan koşullar nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümlenmesinde birimler arasında etkili ve verimli koordinasyonun sağlanması

gerçekleştirilir.

Genel Esaslar

Madde 6- Bu Yönergede aşağıdaki esaslar göz önünde bulundurulur:

a) Bakanlıkça ve bölgedeki yetkili organlarca plânlanan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili çalışmalar, merkez müdürlüklerinin koordinatörlüğünde yürütülür.

b) Bölgede yapılacak eğitim-öğretim düzenlemelerinde müfettişlerin, okul müdürlerinin ve öğretmenlerin görüş, öneri ve bilgileri alınır, çalışmalara katılım ve desteklerinden her aşamada yararlanılır.

c) Hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilebilmesi için mobil ekipler ve merkezler oluşturulur. Okullarda ve mobil eğitim merkezlerinde rehber öğretmenler rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini yürütürler.

d) Merkezlerde yeterli sayıda uzman ve diğer personel bulunmadığı takdirde Bakanlıkça görevlendirme yapılır.

e) Bölgedeki yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin sağlıklı bir eğitim ortamına geçiş sürecinde öncelikle uyum ve motivasyonları sağlanarak hazır hâle getirilir.

f) Bölgedeki yönetici, öğretmen, öğrenci ve veliler ile yapılacak grup rehberlik hizmetlerindeki etkinlikler; bireylerle iletişimin daha kolay ve etkili sağlanabilmesi amacıyla küçük gruplar esasına göre düzenlenir.

g) Bölgede yapılacak çalışmalarda ulusal ve uluslar arası düzeyde üniversiteler, gönüllü toplum örgütleri ve gönüllü kuruluşların görüş ve önerileri değerlendirilir, gerektiğinde çalışmalara katılımları sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Genel Müdürlüğün Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 7- Afet bölgesinde yürütülecek rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, Genel Müdürlüğün organizasyonunda yürütülür. Genel Müdürlük, afet bölgelerinde uygulanacak rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin plânlanması, programlanması, uygulamaya konulmasında gerekli destek personelin sağlanması, hizmetlerin yürütülmesi, denetlenmesi, Bakanlığın ilgili birimleri, üniversiteler, kurum ve kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür.

İl Millî Eğitim Müdürlüklerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 8- İl millî eğitim müdürlükleri bünyesindeki özel eğitim rehberlik ve danışma hizmetleri birimi afet bölgesindeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin plânlanması ve koordineli bir şekilde yürütülmesiyle yükümlüdür.

İlçe millî eğitim müdürlüklerinde yürütülen çalışmalar da il millî eğitim müdürlüklerinin çalışmaları paralelinde sürdürülür.

Merkez Müdürlüklerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 9- Merkez müdürlükleri, Bakanlıkça ve il millî eğitim müdürlüğünce, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili plânlanan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili program ve proje uygulamalarını gerçekleştirmekle yükümlüdürler.

Bu görevlerin yerine getirilmesinden ve amaçlarına uygun olarak işleyişinden il millî eğitim müdürlüklerine karşı sorumludurlar.

Okul Müdürlüklerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 10- Okul müdürlükleri, personel durumunu belirleyerek bağlı olduğu ilçe millî eğitim müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdürler. Okul yönetimleri, öğretime geçiş sürecinde öğretmen, öğrenci ve çevrenin psikolojik yönden öğretime hazır hâle getirilmesinden okul rehberlik servisi ile rehberlik ve araştırma merkezi çalışmalarına destek sağlamakla yükümlüdürler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yapılacak Çalışmalar ve İçeriği

Yapılacak Çalışmalar

Madde 11- Afet bölgesinde Genel Müdürlükçe;

a) Yaşanılan çöküntünün olumsuz etkilerinin hızla aşılması için psikolojik destek sağlamak üzere; psikolojik danışmanlar, sosyal hizmet uzmanları, akademisyenler ve psikiyatristlerden uzman bir ekip oluşturulur.

b) Oluşturulan uzman ekip, afet bölgesindeki il veya ilçelerde rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti verebilecek yeterli sayıda rehberlik ve psikolojik danışmanları yetiştirir. Bölgedeki çalışmalarını sürekli izler ve koordine eder.

c) Yetiştirilen psikolojik danışmanların her ilde bulunan okullar düzeyinde, öncelikle; yönetici ve öğretmenlere, onların aracılığı ile de öğrenci ve ailelerine ulaşmaları sağlanır.

d) Bu çalışmalar sonunda, ortaya çıkacak risk grupları ile ruh sağlığı açısından desteklenmesi gereken vak'a ve gruplar için; psikiyatristler ve klinik psikologlardan bir ruh sağlığı ekibi oluşturularak çalışmalara katılımı sağlanır.

e) Halkın normal yaşama geçişini desteklemek amacıyla; yönetici, öğretmen, öğrenci ve ailelerini bilgilendirme ve oryantasyon çalışmalarının yapılması sağlanır.

f) Temel bilgilendirme ve psikolojik destek boyutlu olması hedeflenen çalışmalar, yönetici-öğretmen ve öğrenciler ile aileleri olarak ayrı ayrı plânlanır.

g) Çocukları, olası risklerden ve çeşitli istismarlardan korumaya yönelik rehberlik hizmeti verilir.

Yapılacak Çalışmaların İçeriği

Madde 12- Temel bilgilendirme ve psikolojik yardım boyutlu olması hedeflenen çalışmalar öncelikle aşağıda belirtilen konu başlıkları kapsamında ele alınır:

a) Temel bilgilendirme kapsamında tüm gruplara; ilk yardım, acil yaşam becerileri kazandırma, temizlik, temel ihtiyaçların giderilmesi ile ilgili bilgiler verilir.

b) Yönetici ve öğretmenlere yönelik psikolojik destek boyutlu çalışmalar kapsamında;

1) Grupların özelliklerine göre problem çözme becerisi geliştirme,

2) Afet sonrası sosyal hizmetler boyutlarına ilişkin temel bilgiler ve eğitimcinin rolü,

3) Diğer meslek gruplarının eğitim boyutundaki rolü,

4) İçsel güç geliştirme ve sorumluluk alma,

5) Çocuk ve ergenlerde afetten dolayı oluşabilecek duygusal-davranışsal özellikler,

6) Grupla ve bireysel danışma çalışmalarının afet yaşantısının özelliğine göre sürdürülmesi

konularında çalışmalar yapılır.

c) Öğrencilere yönelik psikolojik destek boyutlu çalışmalar kapsamında;

1) Olayı içsel olarak kabul etme, kendi içlerinde sebep-sonuç ilişkisi kurabilme ve gerçeği kabul edebilme,

2) Gerçeğe uygun duygu ve davranış geliştirebilme.

3) Yaşanılan süreçte gerçekçi algı ve duygu geliştirebilme,

4) Umut ve motivasyon geliştirebilmeleri için destek verme,

5) Geleceğe sahip çıkma ve plânlama yapabilecek gücün kazandırılması

konularında çalışmalar yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

Madde 13- Bu Yönerge onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.